

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De priuilegiis tempore interdicti concessis. 6

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

Tertia, communicatio fit per applicationem indulgentiarum ex thesauro Ecclesie satisfationes Christi & Sanctorum continent. His positis, dicendum est. Per concessionem huius clausule non applicantur fructus spirituales, & orationes fidelium sumentibus Bullam, quantum ad satisfationem: quia abique iniuria non potest quis ea satisfatione, qua eget, priuari contra eius voluntatem. Applicantur tamen quantum ad meritum de congruo, & vim impetrandi bona spiritualia fidelium sumentibus Bullam, ex vi cuius applicationis facte per supremum Prælaturam, scilicet Romanam Pontificem, orationes, & pia opera fidelium totius Ecclesie, seclusa alia speciali operationum applicatione, proficiunt sumentibus Bullam, ut diuina clementia inflectatur ad miserendum, & eruumdum eum à peccato, si forte in illo existat. Si autem in gratia sit, ut cumulatoria beneficia impendat, quibus in vita spirituali magis, ac magis proficiat.

6. Præter dicta concedit bulla amplissimam stationum indulgentiam omnibus illis, qui singulis diebus stationum almarum quinq; Ecclesias vel altaria, seu in eorum defectu quinq; vnum altare deuote visitauerint, præceque pro victoria contra infideles, & vnioue Christianorum Principium fuerint, vt omnes, & singulas indulgentias stationum intra, & extra muros prædictæ vrbis, tam per se, quam per modum suffragij pro defunctis, pro quibus visitauerint, consequantur.

7. Ad cuius declarationem primò aduerte, ex defectu quinq; Ecclesiarum, vel altarium sufficere vnum quinq; aut duo bis: aut ter visitare: nec opus est, vt eam visitationem facias te ex vno loco in alium transferendo, sed ex eodem loco omnes visitationes perfici possunt, si ex animo te ad singula altaria conuertas, sicuti neque est necessarium, vt quinq; Ecclesiam, in qua solum est vnicum altare ingrediaris: sed vnicò ingressu, vel abique illo, si forte tibi reclusus sis, poteris quinq; eidem altare visitare, si orationem quinq; fundas ex intentione quinq; visitationem præstandi, vt notauit Emman. Rodrig. in addit. ad Cruciat. §. 8. num. 7. Acosta qu. 14. Villalob. claus. §. 8. num. 6. Emm. Sa. verbo, indulgentia, num. 6. bonac. disp. 6. quæst. 1. pars 3. num. 25. Nomine altaris intelligit orationem per episcopum approbatam pro celebratione Missæ. Et quamuis sint quinq; Ecclesie in loco quas optime visitare posses, non teneris, quicquid dicat Emm. §. 8. num. 8. sed potes quinq; altaria in eadem Ecclesia visitare: quia bulla distinetur peti quinq; Ecclesias, vel altaria, & notauit Villalob. claus. §. 8. n. 4. Visitatio autem debet esse deuota, & ex animo formalis; vel virtuali indulgentiam obtinendi, vt superiori tract. diximus.

8. Secundo aduerte, concedi indulgentias, non quæ Romanæ sunt singulis diebus; sed, quæ ad stationes pertinent, vt docuit Emman. Rodrig. §. 8. n. 1. cum Authore Compend. privileg. Minor. tit. indulgentia. Villalob. claus. §. 8. num. 1. ideoque Commissarius in bulla Hispanica solum refert indulgentias, quæ ad stationes Romæ pertinent.

9. Sed an hæc indulgentia sint plenaria, difficultate non caret. Negant Cordub. de indulgent. qu. 38. Cafarub. in Compend. privilegior. Minor. tit. indulgentia stationum. Mouentur: quia bulla non exprimit indulgentiam plenariam, quæ videbatur necessitati exprimenda, vt conseretur concessa, tum ob regulam Cancellaria statuentis sub nomine indulgentia plenariam non comprehendit; nisi illius fiat expressa mentio; tum quia indulgentia concessio non latet, sed strictè videtur interpretanda. Deinde, si singulis diebus stationum plenariam indulgentiam visitantibus quinq; Ecclesiis, vel quinq; altaria Pontifex concedit, vt quid semel tantum in vita, & in morte indulgentiam plenariam impetiuit.

Cæterum omnino tenendum est, indulgentiam plenariam illam concedi. Nam esto, stationes vrbis fuerint à Gregorio Magno cum septem annis indulgentia pro singulis diebus instituta, vt bene notauit D. Thom. in 4. qu. 20. art. 3. & in addit. quæst. 1. art. 2. Turcremat. cap. Mansura de penit. distinct. 1. postmodum tamen iis indulgentiis accesserunt omnes illæ, quæ septem Ecclesiis Romæ præcipuis, nempe Lateranensi S. Petri, S. Pauli, S. Mariæ maioris, S. Laurentij extra muros, SS. Fabiani, & Sebastiani extra muros, S. Crucis in Hierusalem, eodem die concessæ sunt, quibus omnibus innumerabiles indulgentia concessuntur, vt probat Emman. Rodrig. §. 8. num. 4. & 5. & specialiter indulgentiam plenariam est concessa quolibet die visitantibus Ecclesiam Lateranensem. Vade Pontifex concedens indulgentias visitantibus quinq; Ecclesiis, vel altaria, quæ conceduntur iis, qui personaliter stationes Romanas præstant, expressè, & satis manifestè indulgentiam plenariam concedit, & ita Commissarius absque vlla dubitatione in fine bullæ affirmat, sciente Pontifice, & permitte imò approbante, & confirmante, vt patet ex litteris Gregorij XIII. datis, 15. Julij, anno 1573. in quibus vltima clausula, postquam Commissario concedit, vt illud originale possit in linguam Hispanicam transcribere, addit etiam nominatim profratrum notitia diebus stationum totius anni, intra & extra muros huius almarum vrbis.

10. Neque obstant contraria: non primùm, quia satis Pon-

tifex indulgentiam plenariam expressit, exprimens se concedere, quæ conceduntur Romanis stationes visitantibus, sicut ipse Author Compendij verbo, Indulgentia stationum quoad Fratres, §. c. 1. aliis 15. & habetur in Supplement. fol. 60. fateretur Minoribus concedendi indulgentiam plenariam recitantibus sex Pater noster, & sex Ave Maria, cum Gloria Patri, &c. eo solum quod Leo X. concesserit id præstantibus posse consequi indulgentias stationum Romæ, Hierusalem, & S. Iacobi. Neque verum est, hanc indulgentiam concessionem strictè interpretandam esse, cum in earum relatione Pontifex signo vniuersalissimo utatur, omnes, & singulas. Præterquam quod secundum Innocent. Ioan. Andream, & Glossam in Clement. unic. de Reliq. & venera. Sanctor. verbo, Concessio. non decet indulgentias auarè interpretari, quibus concordat Syluest. verbo, indulgent. qu. 6. dicto 3. & quæst. 8. dicto 4. Angel. in principio. Non obstat secundum: quia esto specialiter illæ duæ indulgentia plenaria concedantur, non inde inferretur, alias concedi non posse sub generali ratione.

11. Hanc indulgentiam plenariam semel tantum in die obtinere potes: nam esto verum sit, indulgentiam in definitè concessam absque vlla temporis determinatione obtineri posse toties, quoties prudenter, & deuote opus iniunctum præstat, vt diximus superiori tract. scilicet tamen quæ temporis determinationem habet vnius diei, vt est præsens, quæ computatur, vt inquit Mandos. tit. de indulgentia, fol. 69. à primis vespere vsque ad occasum diei sequentis: quia ea determinatio temporis ita breuis tacitè indicat intentionem esse Pontificis, vt semel tantum obtineatur, vt bene notauit Suar. de indulgent. disp. 57. sect. 1. in fine. & nos diximus superiori tract. Quare eam indulgentiam, quæ Romæ stationibus correspondet, obtinebis visitans quinq; Ecclesias, vel altaria qualibet hora diei, seu noctis, semel tantum, & non pluries, quicquid dicat Emman. Rodrig. §. 8. n. 15. Villalob. claus. §. 8. n. 8.

12. Tertio aduerte, hæc indulgentias stationum te applicare posse per modum suffragij defunctis, quæ est specialis gratia, & fauor. Qualiter autem hæc applicatio fiat, & an habeat effectum infallibilem, & qualiter distinguatur ab applicatione indulgentia viuus fidelibus concessæ, superiori tractat. explicatum est.

PUNCTUM VI.

De priuilegijs tempore interdicti concessis.

1. Statuitur clausula concessionis Hispanica, & Latina.
2. Conceditur facultas Oratorium habendi approbato loco ab Ordinario.
3. Explicatur prædictum priuilegium.
4. Conceditur sumentibus Bullam in prædicto loco celebrare, vel celebrari facere, etiam tempore interdicti.
5. Conceditur, vt diuini assistere possit in dicto Oratorio, & in Ecclesijs specialiter non interdictis.
6. Item, vt eius familiares, domestici, & consanguinei assistere diuinis possint.
7. Qui nomine familiarium, & domesticorum intelligantur.
8. Qui sub consanguineis.
9. Prædicti etiam, absente domino, possunt diuinis assistere.
10. Ex licentia Commissarij potest celebrari, vel celebrare facere per horam, antequam elucescat, vel per horam post meridiem.
11. Item potest sumere Eucharistiam, aliaque Sacramenta tempore interdicti.
12. Præmittuntur aliqua pro prædicti priuilegij declaratione.
13. Statuitur priuilegium.
14. Negant plures, te virtute huius priuilegij recipere posse Eucharistiam à simplicibus sacerdotibus.
15. Verius est oppositum.
16. Satisfit contrariis.
17. Vt prædicta priuilegia proficiat, requiritur, ne causam interdicti dederit. Deinde, vt specialem orationem fundat, si Oratorio usus fuerit.
18. Habenti Bullam conceditur, vt tempore interdicti sepeliri possit cum moderata pompa.
19. Quid nomine moderata pompa intelligatur.
20. Prædicta priuilegia non habent locum tempore cessationis.

1. **B**ulla Hispanica sic inquit: Item, concede su Santidad à todos los susodichos, y à los que no fueren, ni inbiaren, si de sus bienes liberalmente contribuyeren, y ayudaran para esta santa obra con la limosna infra escrita, que durante el dicho año, que corre desde el dia de la publicacion desta Bulla en cada lugar, puedan gozar, y gocen de todas las gracias, y facultades concedidas en esta bula, conuiniene à saber que puedan en tiempo de entredicho, apostolico, d ordinario, oyr Missa en las Eglefias, d Monasterios, d en Oratorio particular señalado, d visitado

visitado por el Ordinario, decir Missa, y otros diuinos Oficios por sus personas, si fueren Presbyteros, o hacor celebrar a otros, en su presencia, y de sus familiares, y parientes, y recibir el santissimo Sacramento de Eucharistia, y los demas Sacramentos, saluo en el dia de la Pascua, conque ellos no ayán dado causa al tal entredicho, ni aya quedado por ellos que se quite. Y conque las veces que quieseren usar del dicho Oratorio para lo que dicho es recen, y hagan oracion conforme a la deuotion de cada uno por la conseruacion de la union de los Principes Christianos, y victoria contra infideles. Item, concede, que en tiempo de entredicho puedan ser sepultados los cuerpos de los muertos en sepultura eclesiastica con moderada pompa funeral.

Bulla Latina aliqua addit, quæ hanc concessionem clariorem reddunt: inquit enim Summarium Latinum: *Conceditur, ut dicto anno durante possint in Ecclesiis, in quibus aliis diuina Officia interdicho durando, quomodolibet celebrare permissum fuerit, vel in priuato Oratorio ad diuinum cultum tantum deputato ab Ordinario visitando, et designando, etiam tempore interdichi, cui ipsi causam non dederint, vel per eos non steterit, quominus amoveatur, (et qui facultatem ad id a Commisario generali habuerint, etiam per horam, antequam elucescat dies, et per horam post meridiem) in sua, ac familiarium, et domesticorum, et consanguineorum suorum presentia, Missas, et alia diuina Officia per se ipsos, si Presbyteri fuerint, celebrare, vel per alium celebrari facere, et tempore interdichi diuini interesse. Eis tamen, qui priuato Oratorio ad premissa uti voluerint, ut quoties id fecerint, aliquas preces Deo pro unione Principum Christianorum contra infideles, eorundem contra eosdem victoria fundere teneantur, imponitur. Item, Eucharistiam, et alia Sacramenta, praterquam in die Paschatis, recipere. Item, mortuorum corpora, nisi forte vinculo excommunicationis innodati deseruerint, cum moderata funerali pompa sepelire.*

2. In hac clausula primò conceditur facultas habendi Oratorium priuatum ad celebrandum quocunque anni tempore: vti cum Henric. aliisque Neoterics norauit Ioan. de Salas in expl. *Cruciat. qu. 19.* Nam, esto, id in prædicta concessione non habeatur expressè, manifestè supponitur, quia conceditur, vti in priuato Oratorio tempore interdichi celebratur. Ergo supponitur concessum aliis temporibus, vtpote quod minus est, ex reg. iuris, in 6. *Cui conceditur, quod est plus: conceditur, quod est minus.* Tum, ex illa dictione, etiam, quam addit Bulla Latina, quæ casum difficiliorem, & magis dubitabilem exprimit, supponit tamen faciliorem, & minus dubitabilem, qualis erat extra tempus interdichi, argum. leg. *Conuenientia. Cod. de Episcopis, et Cleric. leg. Eriam si Cod. Si iutores, vel curatores. et Clement. Religiosus, de prescript. et Clement. vnica de supplenda negligentia Prælatorum, Clement. Nolentis, de heretic. et in eisdem Zabarella. Quod procedit etiam in materia stricta, & exorbitanti, vti tradit Menoch. *de recuper. possess. n. 276.* Selua *cons. 64. n. 10.* Iure nanque communi celebrari non potest alibi, quam in locis consecratis, seu ab Episcopo benedictis, nisi forte summa exegerit necessitas: ex textu in cap. *Sicut non alij, de consecrat. dist. 1. cap. Missarum. cap. Hic ergo et aliis eadem dist. et cap. Episcoporum, de priuileg. in 6. vbi oppositum facientes ab ingressu Ecclesiæ interdicitur: et ex Concil. Trident. sess. 22. decreto de obseruand. et vitand. in celebrat. Missar. vbi excipitur Episcopi dispensatio. Bulla ergo concedit sument ipsam, vti possit habere priuatum Oratorium, et in eo Missas celebrare, vel celebrari facere, dummodo Oratorium sit diuino tantum cultui deputatum, et ab Ordinario designatum, iuxta formam in Tridentino præscriptam, & dum eo quis vitat, fundat preces pro vnione Christianorum Principum, et eorundem contra infideles victoria.**

3. Quod si roges, quid operatur hoc bullæ priuilegium, si expectanda est Episcopi approbatio, visitatio, et designatio? Respondeo, multum operari. Primò, non esse opus licentiam, et facultatem Ordinarij, sed solum illius designationem, seu approbationem, etiam absque necessitate urgente, vti dicitur c. *Sicut non alij, de consecrat. dist. 1.* Secundò, vt non requiratur approbatio Ordinarij illius loci; sed cuiuscunque Ordinarij approbatio sufficiat, sicuti in Confessore electo docent plures approbationem cuiuscunque Ordinarij, siue loci, siue penitentis, siue Confessarij sufficere. Tertio, & præcipue operatur, vt Episcopus sit obligatus, et cogi possit approbationem concedere, si locus decens est, et diuino cultui deputatus, idque indicant illa verba, *ab Ordinario visitando, et designando.* Neque oportet Oratorium antea esse diuino cultui deputatum: fat est, per illam approbationem, et Episcopi designationem deputari: profana enim facta fieri possunt. Quod si postmodum profanas vibus deseruiat, noua deputatione Ordinarij indigebit. Moneo tamen, hoc Oratorij priuilegium magna cum moderacione vti debere, argumento textus. *Si quis etiam extra parochias, de consecratione. dist. 1.* vbi iis, quibus aliis permissum erat habere Oratoria priuata, præcipitur, vt in diebus solemnibus Paschæ, Natalis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, Pentecostes Sancti Ioannis Baptistæ, et si qui alij dies maximi in Festiuitatibus habentur, vt inquit tex-

tus, nisi iubente Episcopo, vel permitte, Sacrum non audiant, et Clerici in his festiuitatibus ibi Missas celebrantes a Communione priuentur, tamen hæc lex, vt inquit Syluest. *Missæ, 2. quæst. 5. §. 1.* Nauar. c. 21. n. 6. contraria sit consuetudine abrogata.

4. Secundò, conceditur sument Bullam, vt possit in prædicto Oratorio celebrare, vel celebrari facere, etiam tempore interdichi, quod est speciale priuilegium. Nam esto, haberes facultatem Oratorij, vt in eo celebrarentur diuina, non tamen ea facultas ad tempus interdichi extenditur, vt colligit communiter Doctores ex cap. *Alma mater de sentent. excommunicat. in 6.* quia de iure antiquo nullibi diuina celebrabantur tempore interdichi, nisi pro sacra Eucharistia renouatione, vt inquit Suar. *tom. 5. in 3. part. disp. 34. de secundo effectu interdichi. sect. 1. num. 2. et 3.* Stephan. Dauila *de censur. 5. part. dist. 4. sect. 2. dub. 3. §. 2.* At ex concessione illius cap. *Alma mater. vt ait Couarr. ibi, 2. part. relect. 9. 4. num. 1.* solum conceditur quotidie Missas celebrari, non in omni loco, sed in Ecclesiis, et Monasteriis. Quare ex vi illius concessionis in locis, et Oratorijs priuatis tempore interdichi non licebit celebrare, vt bene Couarr. et alij *supra.* Concedit ergo Bulla, vt liceat tempore interdichi, siue ordinarij, siue apostolici, in Oratorio priuato celebrare, seu celebrari facere.

5. Tertio, concedit, vt sument Bullam tempore interdichi, possit audire Missam, et alia Officia diuina, siue in Ecclesiis, in quibus aliis diuina Officia interdicho durante quomodolibet celebrari permissum fuerit: siue in Oratorio priuato, sicuti dicit originale Latinum. Pro cuius explanatione oportet aduertere, per interdichum non remoueri Sacerdotes a diuinis Officijs celebrandis: quia, etsi olim tantum pro conficiendo Viatico moriturus fuerit permissum, tempore interdichi celebrare, iuxta cap. *Permittimus, de sentent. excommunicat. et postmodum in cap. Alma mater de sentent. excommunicat. in 6.* rigor iste temperatus est, et permissum, quod singulis diebus in Ecclesiis, et Monasteriis Missa, et alia diuina Officia celebrantur, sicut prius. solum tamen voce, ianuis clausis, et campanis non pulsatis: de quo videri potest Couarr. *relect. in d. e. Alma. §. 4. num. 4.* Suarez *de censur. disp. 34. sect. 1. et 2. num. 2.* Stephan. Dauila *de censur. 5. part. disp. 4. sect. 2. concl. 3.* Neque solum Sacerdotibus licitum est lege, et iure communij sed Clericis etiam primæ tonsuræ, modo excommunicati, vel interdichi non sint, neque interdicho causam dederint, licet Missam audire, et alia diuina Officia celebrare, vti affirmant Angel. Syluest. Nauar. Henric. quos refert, et sequitur Auila *locis citat. concl. 3.* Couarr. §. 4. n. 4. Nomine Clerici veniunt Religiosi viri quæ sexus: quia, in fauorabilibus, nomine Clerici intelliguntur omnes illi, qui laici non sunt, ex cap. *Duo sunt, 12. q. 1. et sub Religiosis Nouiti comprehenduntur, vt colligitur ex cap. Non dubium, de sentent. excommunicat. et cap. Religiosos, eodem tit. in 6.* Ab his excipiuntur Clerici coniugati, quamuis habeant tonsuram, et habitum gestent clericalem: quia ratione coniugij priuilegijs Clericorum, quibus aliis frui deberent, priuantur, vt norauit Nauar. *cap. 27. n. 174.* Couarr. *dicto §. 4. n. 4. illat. 10.* Auila *supra, concl. 4.* nisi forte seruitio allicuius Ecclesiæ additi sint, quia eo ipso omnibus Clericorum priuilegijs gaudent, iuxta textum in cap. *Clericus de Clerico coniugat. in 6.* et tradit in præsent. Rodrig. §. 5. n. 4. Quibus positus, inferunt manifestè, solum laicis concedere Bullam priuilegium, tempore interdichi celebrandi, vel celebrationi, alijque diuinis Officijs assistendi: quia soli laici per interdichum ab his omnibus remouentur. His ergo concedit Bulla, vt possint diuinis assistere in Ecclesiis, in quibus aliis permissum, fuerit, diuina Officia, interdicho durante, quomodolibet celebrare. Nam in Ecclesiis, in quibus non est permissum celebrare, eò quod specialiter interdichum, nulla ratione Bulla priuilegium concedit ibidem assistendi: tamen diuina celebrantur, vt bene docuit Couarr. *loc. alleg. num. 1. Vals. tom. 3. in 3. part. disp. 219. cap. 2. num. 43.* Villalobos *claus. 4. Bulla. num. 14.*

6. Quarto, conceditur in prædicto priuilegio, vt non solum ipsi sed etiam eius familiares, et domestici, et consanguinei, possint Missas audire, et diuinis interesse. Bulla tamen hic panam mentionem solum facit familiarium, et consanguineorum non domesticorum. Ex quo aliqui inferunt, verbum *domestici*, potius restringere, quam ampliare, vt supponat solum pro familiaribus, qui domi commorantur, vt colligitur ex Nauar. c. 27. n. 181. Sed immerito hæc fit restrictio, cum extra domum domini habitent plures, qui sumptibus domini aluntur, quique verè familiares sunt, imò et domestici dici possunt quia ad ipsam domum pertinent.

7. Vt ergo hæc concessio manifesta sit, suppono, iure communi habenti priuilegium tempore interdichi audienti Sacrum diuinum que assistendi: posse secum deferre omnes illos, qui illum solent comitari, iuxta textum in cap. *Licet. 11. de priuileg. in 6.* Quod si ex his aliqui absint, vel arguerentur potest eorundem assumere, ne decenti, debitoque comitatu priuatus incedat.

Quare,

Quare cum ipsi solum in gratiam domini diuini assistant, & propter officium comitatus, si dominus ab sit a sacro, ipsi interesse non possunt an verò Dominus possit audire sacro, alteri interesse in gratiam famulorum, qui aberrant; si non caret difficultate propter Gloss. in dicto c. Licet. quæ id negat. Sed Auila de censur. 5. p. disp. 4. sect. 2. dub. 7. §. Notandum. probabile reputat, fieri posse: quia non attingitur dominus vnicō sacro assistens, sed pluribus adesse potest. Hoc positō, cum priuilegiū bullæ aliquod operari debeat ultra ius commune, ne inuicem sit argument. text. in cap. in his. 30. de priuilegiis, & tradit ibi Hofstien. & in c. 1. de rescript. & aliis relatis docent Gonzal. reg. 8. Cancell. gloss. 35. n. 7. efficitur sanè, nomine familiarium & domesticorum non solum intelligi eos, qui dominum comitari solent, sed omnes illos qui sub eius potestate & dominio degunt, proinde nepores, filij, serui, famuli, vxor, comparatione viri, & vtr comparatione vxoris, comprehenduntur, quia verè, & in rigore hi ad familiam pertinent, & domestici sunt, tametsi dominum non comitentur, vt docuit Gloss. in c. in literis de testif. Syluest. verbo familiarium. Angel. verbo Familia. in princip. Nauarr. cap. 27. num. 180. & seqq. Duenas reg. 3005. Hi ergo omnes, eò quod dominus bullam susceperit, possunt diuini non solum in Oratorio, sed a fortiori in Ecclesia assistere.

8. Præter familiares, & domesticos conceditur sumenti bullam in eius gratiam, vt consanguinei diuina audire possint tempore interdicti. Nominē consanguineorum, inquit Henric. l. 7. de indulg. c. 13. n. 2. intelligi vxorem, filios, patrem, & matrem: quia non videtur ultra primum gradum concessio extendenda. At reclusus Rodrig. §. 5. num. 5. in fin. & Villalob. claus. 4. n. 16. existimant comprehendere omnes cognatos, tam ascendentes, quam descendentes, & collaterales vsque ad quartum gradum: quia omnes hi consanguinei dicuntur. Vxorē verò comparatione mariti, & maritum comparatione vxoris, & omnes alios affines existimant non comprehendere: quia verè consanguinei non sunt: atque ita placuit Ioan. de Salas in explicat. Cruciat. q. 19.

9. Sed difficultas est, an prædicti familiares, domestici, & consanguinei diuini interesse possint, absente domino, qui bullam habet. Negat Rodrig. in addit. Cruciat. §. 5. n. 5. Villalob. §. summ. tract. 27. claus. 4. n. 16. Moueri possunt: quia in gratiam habentis bullam hoc illis priuilegium conceditur. Sed reclusus Ioan. de Salas dicta quest. 19. post princip. affirmat: quia nullum est fundamentum in bulla, ex quo colligatur debere dominum adesse: nam esto, in gratiam ipsius familiaribus, & consanguineis hoc priuilegium concedatur, non tamen restringitur, vt in præsentia domini, & non in illius absentia quilibet debeant. Quinimo oppositum non leuiter inferunt, inquit enim tam bulla Hispana, quam Latina. Poterit tempore interdicti, etiam in Oratorio celebrare, vel celebrari facere in sua, & familiarium, & domesticorum, & consanguineorum præsentia. Ergo sicut potest facere celebrari in sola sua præsentia, poterit in sola familiarium, & consanguineorum.

10. Quintò, habenti bullam conceditur, vt celebret, vel celebrari faciat, in sua, suorumque familiarium, domesticorum, & consanguineorum præsentia, si facultatem obtinuerit à Commisario generali per horam antequam eluceat, vel per horam post meridiem. Nam cum iure communi, & consuetudine recepta ante auroram, neque post meridiem celebrari possit, necessarium fuit hoc priuilegium, vt Missa ante auroram, & post meridiem per horam celebraretur. Quapropter virtute illius poterit Missa inchoari duabus horis cum dimidia ante Solis ortum, & prima hora post duodecimam in Meridie, sicut notauit Acolta in explicat. bullæ q. 33.

11. Sextò conceditur habenti bullam, non eius familiaribus, neque consanguineis, vt possit tempore interdicti recipere Eucharistiam, & alia sacramenta, præterquam in die Pasche.

12. Pro cuius declaratione nota, tempore interdicti esse prohibita tria tantum sacramenta, Eucharistiam, videlicet, Ordinem, & extremam Vnctionem ministrare. Nam Baptismus non est prohibitus neque paruulis, neque adultis, cap. Quoniam 19. de sentent. excommunicat. in 6. & docuit Couarr. in cap. Alma. 2. p. §. 2. num. 7. vers. Verum questio. post med. Henric. de interdicto. cap. 4. §. num. 1. & cap. 53. num. 4. Auila de interdicto. disp. 4. sect. 1. dub. 4. conclus. 1. Suar. de interdicto, disp. 33. sect. 1. à num. 1. Idem, quod dicitur de Baptismo, dicendum est de penitentia ob eius necessitatem, sicuti firmat prædicti Doctores. Neque etiam est prohibita Confirmatio ex eodem cap. Quoniam & c. Responso de sentent. excommunicat. & docuit Nauarr. cap. 27. n. 178. Couar. Henric. Suar. & Auila loc. alleg. Matrimonium item prohibuit non est, vt docuit Syluest. Interdictum 5. quest. 7. par. 5. Nauarr. cap. 2. n. 178. Couart. d. §. 2. n. 7. Henric. cap. 45. num. 3. Auila dub. 6. conc. 1. Neque dispensat Suar. nam esto n. 46. videatur sentire, matrimonium tempore interdicti prohiberi: n. 58. ratione consuetudinis propendit in sententiam communem. Benedictiones nuptiales ex communi sententia, teste Suar. n. 47. Auila dub. 6. conc. 3. prohibita sunt, nisi fiant cum iis circumstantiis, quibus Missa licite potest celebrari, iuxta textum in cap. Alma mater. vt

notauit ibi Couarr. 2. p. §. 2. num. 7. Quare tempore interdicti indigebunt bulla coniuges, vt benedici possint. Illa verò supposita admitti poterunt, sicut ad reliqua diuina officia: quia sub officiis diuinis continentur, vt aduertit Suar. disp. 33. sect. 1. n. 4. Auila dub. 6. conc. 4.

Cæterum, Eucharistia vsum esse prohibuit tempore interdicti, nisi conferatur in viatico agrotantium, aut Sacerdos celebret; certa res est, vt docet Panormit. securus Calderin. in cap. Quod in te de penitent. & remissionib. n. 2. Suar. disp. 33. sect. 1. num. 31. Auila dub. 5. conc. 1. vbi testatur pluribus relatis, dari Eucharistiam posse tempore interdicti damnatis ad mortem, mulietis prægnantis in periculo mortis constitutæ, inchoanti periculosa nauigationem, vel bellum inchoanti: quia non erat expediens Viatico priuari ob interdictum. Nullo tamen modo clericis, more laicorum communicantibus, secluso hoc periculo, ministrari Eucharistia potest. De Sacramento Ordinis prohibitio constat ex cap. Non est vobis de sponsalib. & docet Couarr. disp. cap. Alma 2. p. §. 3. n. 4. Nauarr. c. 27. n. 179. Henric. cap. 45. n. 8. Auila dub. 8. Suar. sect. 1. à n. 44. Extrema Vnctio aperte prohibetur, cap. Quod in te de penit. & remiss. & notauit Suar. n. 58. Auila dub. 7. Nauarr. num. 168. Henric. n. 4.

13. His positis, constat, virtute Bullæ concedi habenti illam, vt possit Eucharistiam, siue in Ecclesia, siue in Oratorio, præterquam in Pascha, id est, præter communionem paschalem, tempore interdicti recipere, itemque Ordinem, & extremam Vnctionem. Ex qua concessione à fortiori inferunt, reliquis alijs temporibus, in quibus nullum est interdictum, posse Eucharistiam & alia sacramenta recipi, ex reg. Cui licet, quod est plus de reg. iuris in 6. indicatque dictio etiam, quæ implicat calum difficultiorem, & supponit minus difficilem. Præterea exceptio debet esse de regula, ac de illius genere, & natura. leg. Nam, quod liquide. §. final. in fine ff. de pen. legata. leg. i. ff. de reg. iuris, vbi Decius n. 24. Gloss. in rub. de reg. iuris in 6. post prin. Callador. decis. 8. n. 5. de concess. prebenda. & pluribus exornat Euerard. in loco ab exceptione ad regul. 110. n. 9. Couarr. l. 2. var. c. 5. n. 5. At in prædicto priuilegio sumendi Eucharistiam excipitur paschale tempus, in quo interdictum iure communi non est. Ergo illud priuilegium non solum de sumptione tempore interdicti, sed de sumptione extra tempus interdicti intelligi debet, alijs inutilis esset talis exceptio, vt potest sub priuilegio non contenta.

14. Sed est grauis difficultas, an ex supra dicto priuilegio habens Bullam possit recipere Eucharistiam reliquaque sacramenta à quolibet simplici sacerdote, à quo alias de iure non possent. Negat plures Neoterici cum Villalob. dicta i. p. §. 27. claus. 4. in fine. Mouentur: quia si Eucharistiam à quolibet simplici sacerdote, tam tempore interdicti, quam extra recipere potes ob priuilegiū bullæ, etiam poteris Ordinem, & extremam Vnctionem recipere: quia pro iis omnibus sacramentis tempore interdicti recipiendis, facultas conceditur. At affirmare à quolibet sacerdote recipi posse extremam Vnctionem & à quolibet Episcopo Ordinem, est absurdum, & contra vsum, & consuetudinem receptam. Ergo priuilegium illud non personas, à quibus sacramenta ministranda erant, sed tempus, ministrationsis spectauit, vt non obstante interdicto ministrarentur, ab illis tamen, à quibus de iure ministrari possunt. Deinde, si in prædicto priuilegio continetur facultas recipiendi Eucharistiam à quolibet sacerdote extra Pascha, parochi licentia minime requisita, itemque facultas suscipiendi reliqua sacramenta, vt quid bulla paulo inferius concessit suscipiendi ipsam, vt possit eligere sacerdotem approbatum, qui eum à peccatis absoluat? Non igitur in prædicta facultate aliud continetur, quam impedimentum interdicti remotio.

15. Cæterum verius existimo, ex vi prædicti priuilegij te posse extra Pascha recipere Eucharistiam à quolibet sacerdote siue regulari, siue seculari, tametsi alias facultatem non haberet. Sic docuit Suar. i. in 3. p. disp. 72. sect. 2. Vasq. i. 3. in 3. p. quest. 77. disp. 219. cap. 5. à num. 47. Mouet, quia, vt ex supra dictis constat, hoc priuilegium non solum est pro tempore interdicti, sed extra interdicti tempus. At si extra interdicti tempus priuilegium non est suscipiendi Eucharistiam à quolibet simplici sacerdote, nullum est priuilegium: nam à proprio omnes recipere possunt: ergo vt priuilegium illud aliquod operetur, affirmandum est, virtute illius quemlibet sacerdotem ministrare Eucharistiam posse habenti bullam, siue in Ecclesia, siue in Oratorio.

16. Neque obstant rationes contrariæ. Nam ex receptione Eucharistia non inferunt, reliqua omnia sacramenta recipi à quolibet posse: sed ea tantum, quæ à Parochi, & Sacerdotibus ministrari solent: quia de his est sermo, non de sacramentis, quæ à solo Episcopo ministrantur: quippe iura episcopalia intacta esse debent. Quapropter ex vi illius facultatis non videtur improbabile, quod tradit Vasq. d. c. 5. num. 54. extremam Vnctionem recipi à quolibet sacerdote posse, & penitentiam à quolibet approbato. Neque obest, quod inferius concedatur facultas eligendi quemlibet approbatum: quia

conce

conceditur cum potestate ad absolendum à referuatis, quæ potestas in hac priori concessione generali non continebatur. Neque inde fit, irrequisito Parocho posse quemlibet matrimonio assistere: quia matrimonium non ministratur à Parocho, sed sibi ipsis contrahentes ministrant; ideòque ibi pro matrimonij Sacramento nulla datur facultas. Ordo autem, & Confirmatio, utpote Episcoporum propria, nequaquam conceduntur ab aliis, quàm à propriis recipi. Ab illis tamen tempore interdicti recipi posse videtur.

17. Pro supradictis concessionibus aduertendum est, duo à Pontifice exiggi, vt quis tempore interdicti prædictis priuilegijs gaudere possit. Primum, quòd interdicti causam non deserit, neque per ipsum stet, quin tollatur. Secundum, vt quoties vsus fuerit Oratorio, vel ad celebrandum, vel ad faciendum celebrari, vel ad assistendum ibi celebrationi, vel ad recipiendam Eucharistiam, orationes fundat pro victoria contra infideles, & Christianorum Principum pace. Primum ita necessarium est, vt nisi illud habeas, nullius priuilegij ex supradictis capax exitas. Non enim rationi consentaneum erat, interdicti prohibitionem tollere ei, qui causa est interdicti, vel occasio, ne interdictum cesser. Secundum non videtur ita necessarium, ideòque non sub forma conditionis exigitur in Bulla Latina, sicut primùm aliàs, si inuincibiliter oratio omiffa esset, nullum esset priuilegium, teneatque illo vtens ante omnia orationem præmittere, neque satisfacere, si eam fundederet, diuinis assistens. Quod est contra communem praxim. Verùm esto, oratio non præscribitur, vt conditio ad vsus priuilegij præscribitur tamen vt præceptum, vt constat ex illo verbo, *teneantur*, quod præceptum indicat. Sed, quia hæc non videtur materia grauis, sed leuis tantum: ideo illius omiffio non excedit culpam venialem, sicuti doctissimi Theologi de hac re consulti tradiderunt, teste Henrj. lib. 13. sum. cap. 48. n. 4. in comment. litt. Z. Rodrig. in Cruciat. addit. §. 5. n. 4. Stephan. Dauila §. p. de censur. disp. 4. sect. 2. dub. 7. §. 4. Villalobos tract. 27. claus. 4. n. 7.

18. Tandem in prædicta clausula concessum est habenti Bullam, vt tempore interdicti possit, si decedat, sepeliri in loco sacro cum moderata pompa funerali. Quod esse priuilegium constat. Nam, vt optime obseruat Dauila de censur. §. p. sect. 3. dub. 2. concl. 1. Suar. disp. 35. de tertio effectu interd. sect. 1. concl. 1. interdicto generali locali prohibita est ecclesiastica sepultura laicis tantum, etiam pueris, ex cap. Quod in 10. de panit. & remiss. & sumitur ex cap. Cum ex plantare §. Quod si. & cap. Priuilegia de priuileg. cap. Episcoporum eodem tit. in 6. & Clem. 1. de sepultur. Clericus namque absque priuilegio, nisi ipse sit interdictus, potest in loco sacro sepeliri, vt tradunt supradicti Doctores, & colligitur ex text. alleg.

Priuilegium igitur Bullæ tempore interdicti laicus adultus, puer, amens, & phreneticus poterunt sepeliri in loco sacro, dummodo in vita ipsorum fuerit Bulla suscepta. Neque obstat, amentem, phreneticum, & puerum Bullam pro ipsis susceptam non acceptasse: quia esto non acceptauerint expressè, præsumit Ecclesia, si discursum haberent, acceptaturos: & ob hanc interpretatiuam voluntatem priuilegium illis conceditur, sicuti notauit Villalob. dicto tract. 27. clausula §. numer. 2. Et quamuis hoc priuilegium sepultura contineatur in alio iam explicato recipiendi Sacramenta, & audienda diuina, quia priuilegiatus ad recipiendi Sacramenta, & audienda diuina, eo ipso est priuilegiatus ad sepulturam ecclesiasticam, vt docet Syluest. Interdictum §. q. 10. part. 6. Antonin. 3. p. tit. 2. §. 6. cap. 4. §. 1. Auila §. p. de censur. sect. 3. dub. 4. concl. 1. Tamen si Suar. disp. 35. sect. 1. num. 13. cum Gloss. Clement. 1. de sepultur. & aliis, videatur refragari: nihilominus ad maiorem claritatem, vel ad tollendos scrupulos in re dubia, & in controuersia Doctorum posita, optimo consilio additum, & expressum est hoc priuilegium: ea tamen lege, vt fiat cum moderata pompa funerali.

19. Quod si inquiras, quid per pompam moderatam intelligatur: Respondet Emman. Rodrig. in Cruciatam, §. 5. numer. 13. cui assentitur Villalob. claus. 5. tunc moderata pompa defunctum sepeliri, si ter tantum pro viris, bis pro feminis cymbala pulsentur, & more solito apertis ianuis Officij defunctorum canatur, excepta Missa, ex declaratione Leonis X. anno 1516. tradit Cordub. de Indulgent. quæst. 3. dub. 5. & in addit. ad comp. tit. Interd. vers. Quoad §. 11. Secundo, respondet Rodrig. iuxta Bullam Iulij III. anno 1551. ex Commiffarij declaratione, vt iuxta Bullam Pij IV. anno 1565. pompam moderatam esse, si sepeliatur defunctus dimidiata solennitate, ac cesser ea, quæ secundum statum qualitatis personæ adhibenda foret, interdicto secluso. Ego verò cenfeo, standum esse consuetudini receptæ, & Episcopi declarationi, si adfit sine minus Parochi, vt docent Ludouic. Lopez 2. p. instruct. vbi de Bulla, cap. 6. fol. 804. col. 2. Henriquez lib. 7. de Indulgentiis, cap. 13. n. 4. Man. in Bullam, §. 5. n. 12. Villalob. claus. 5. n. 3. In Hispania autem, teste Corduba, de Indulgentiis, lib. 5. quæst. 40. dub. 4. & in addit. ad Compend. interd. vers. Quoad hoc §. 11. Auila sect. 3. dub. 4. §. Sed maior. moderatam pompam non excedit, si defunctus deferatur in tono cantando, & cum solitis

clamoribus, sepeliatque cadauer ianuis Ecclesiæ apertis, secundum quod habetur in Manuali Rom. sine Missa, nisi pro Missa, alia specialis concessio adfit. Additque Auila, rellatis Syluest. Angel. Armilla, Tabiena, Soto, Henriquez à dub. 2. conclus. 3. not. 3. Clericis post cap. Alma mater, concedi sepulturam ecclesiasticam cum Officio defunctorum, & Missa, seruatis conditionibus, & circumstantiis in dicto cap. Alma, præscriptis. Ex quo à paritate rationis extendit ad laicos, qui hoc Bulla priuilegio tempore interdicti gaudent.

20. Superest dicendum, an prædicta priuilegia pro tempore interdicti concessa locum habeant in cessatione à diuinis: Ratio dubitandi sumitur ex Clement. 1. §. Quod etiam & §. In cessationibus de sentent. excomm. vbi interdictum generale æquiparatur cessationi à diuinis. Ergo priuilegia pro tempore interdicti extendi poterunt ad cessationem. Sed contrarium omnino tenendum est, scilicet, priuilegia pro interdicto concessa nequaquam ad cessationem à diuinis extendi. Sic testatur Ioann. de Salas in explicat. Cruciate, quæst. 19. circa finem, sensisse plures Magistros Salmanticenses de hac re consultos anno 1563, & expressè tradit Nauarr. cap. 27. m. 189. Couarr. cap. Alma mater. 2. p. §. 4. n. 6. vers. Nec tamen erit. Henrj. lib. 7. de Indulgent. cap. 30. n. 2. & lib. 13. de interdicto, cap. 53. n. 3. in gloss. litt. P. & num. 6. Rodrig. §. 5. num. 8. Auila 6. p. de cessat. à diuinis, disp. 1. dub. 5. Suar. de censur. disp. 38. sect. 2. num. 11. Acosta quæst. 29. Ratio est: quia tempore cessationis sinitur omnino à diuinis Officijs, & solum permittitur semel in hebdomada pro renouanda Eucharistia celebrare, ita vt solus Sacerdos cum ministro assistat, & concessio cap. Alma, vt inquit Couarr. supra, numer. 7. Henrj. cap. 53. numer. 2. Auila disp. 1. dub. 3. §. Secunda opinio. Suar. illa sect. 2. num. 2. ad tempus cessationis non extenditur: ergo neque priuilegia pro tempore interdicti concessa ad tempus cessationis extendi debent.

Neque obstat ratio dubitandi: quia in eo loco, quantum ad aliqua æquiparatur interdictum generale cum cessatione, sed non inde inferitur in omnibus esse cessationem cum interdicto assimilandum: in multis enim non conueniunt: nam interdictum censura est, vt apud omnes constat, cessatio non sic, sed simplex diuino prohibito, vt contra Sorum, & Couarr. optime confirmat Suar. de censur. disp. 38. sect. 1. ex Patron. mit. in cap. Dilectis de appellacionib. num. 18. Nauarr. cap. 27. n. 164. quos sequitur Henrj. lib. 13. cap. 52. numer. 1. & cap. 54. in fine. Auila 6. p. disp. 1. dub. 1. Vnde videmus, vt prædicti obseruant cum Nauarr. dicto c. 27. numer. 188. violentem interdictum fieri irregularem: sed non item violentem cessationem:

PUNCTVM VIII.

De priuilegio circa cibos veritos.

Hispana Bulla, neque Latina disferit, priuilegium circa cibos veritos in hæc verba promulgat: *Item, concede à tuis las personas, que tomanen esta Bula, que durante dicho año puedan de consio de ambos Medicos espiritual, y corporal, comer carne en Quaresma, otros tiempos de ayuno, y dias prohibidos de comer carne por todo el año: y que à si mismo puedan libremente à su aluedrio comer guesos, y cosas de leche, de manera que los que no comieron carne guardando en lo de mas la forma del ayuno ecclesiastico, sean vistos auer cumplido, y satisfecho al dicho ayuno. Y en este indulto de comer guesos, y cosas de leche à su aluedrio, no se comprehenden los Patriarchas Primados, Arceobispos, Obispos, ni otros Perlados inferiores, ni qualesquiera personas regulares, ni de los seculares los Clerigos Presbyteros en quanto à los dias de la quaresma tan solamente. Empero sacando estos nombrados los que fueren de sesenta años, y todos los caualleros de las ordenes militares, que los vnos, y los otros podran comer guesos, y cosas de leche à su aluedrio, y gozar del dicho indulto. Hæc clausula duplex priuilegium continet. Primum circa esum carniū. Secundum circa oua, & lacticia.*

§. I.

Explicatur priuilegium de esu carniū, tempore prohibito.

1. Omnes habentes vsum rationis aliquibus diebus tenentur à carnis abstinere.
2. Qualiter intelligatur priuilegium his diebus adendi carnis ex consilio vtriusque Medici.
3. Expenditur sententia Ioan. Sanchez.
4. Reprobatur prædicta opinio.
5. Positio hoc priuilegio affirmant aliqui, se non posse bis, vel ter vesci carnis, si vnica illarum comestio tibi sufficiat.
6. Ferrer iudicium de prædicta sententia.